

**મોર્નિંગ
ભ્રૂસિંગ**

રાજ ગોસ્વામી
feedback@
bombaysamachar.com

શું સિનેમા સમાજને પ્રભાવિત કરે છે? કે પણી સમાજની અસર સિનેમા પર પડે છે? આ મેન એ યુગથી ચીયાઈ રહ્યો છે જ્યારથી સિનેમામાં મોર્નિંગ ની શરૂઆત થઈ છે અને એમાં સિનેમાની ટેકનોલોજી વિકસી અને તે મોટા સુમૂહમાં મોર્નિંગનું માધ્યમ બની ત્યારે લોકોએ એવી વિના કરી હતી કે મોર્નિંગનું આ નવું માધ્યમ યુધ પેટીને બગાવાનું કામ કર્યો. તેની સમે સિનેમાના તરકફાળોએ કંઈ હતું કે સિનેમા એ કંપાનું જ વિસ્તારિત માધ્યમ છે અને તેનું કામ સમાજને જાગૃત કરવાનું છે.

આ વાદ-વિવાદ આજે પણ થતો રહે છે. જ્યારે પણ કોઈ ડિસ્કસ અથવા બગાવાનો મુલ્યોવાળો ફિલ્મ આવે છે (જેમ કે શાહિર કપૂરની 'કબીર સિંહ' અથવા રષ્ણાલીર કપૂરની 'અનિમલ') ત્યારે આ ચર્ચા ફરીથી જીવંત થાય છે.

ઘણીવાર આપણે સમાચારોમાં વાંચ્યા પણ રહીએ છીએ કે અમૃત અપરાધીની ઘણા કોઈ ફિલ્મ પરથી પ્રેરિત હતો. ફિલ્મ સાર્જની એવી દ્વારા કરવા હોય છે કે એ લોકો સમાજની જે ચીજી પ્રવાતિમાં હોય છે તેના પરથી જ વિષયવસ્તુ પરસંદ કરતા હોય છે. એમનો કહેવાનો ભાવથી એવો હોય છે કે સમાજમાં બારાબી હોય તો સિનેમા પણ એવો. બરદ સુધી આ વાત સારી, પરંતુ એ વાતનો ઠાકર પણ ન થઈ શકે કે સિનેમા માઝાસોની, આસ કરીને યુધ પેટીની, માનસિકતાને ઘરવામાં ભૂમિકા ભજવી હોય છે. સિનેમા બને કામ કરે છે. તે સમાજનું પ્રતિબિંબ પડે છે અને સમાજના લોકોને અમૃત વ્યવહાર કરવા માટે પ્રેરે પણ છે. આનું એક ઉડાકરાણ વડોદરાની તાજેતરની વઠના છે. વડોદરામાં હમણાં, કાયદાશાખાનું ભાજીતા રસીદા રસીદા નામના એક યુવક નથાની અસરમાં આં લોકોને એની કારની હડુંકે લીલા, જેમાં એક મહિલાનું મૃત્યુ પણ થયું હતું.

આ વડોદરાના વાર્ધીલ થયેલા વીડિયોમાં આ છોકરો કોઈ નિકિતા નામી હાડેલાની ભૂમી પાડતો અને લોકો એને ફટારે નહીં તે માટે ગળાંથી માણા દ્યાખમાં લઈને 'ઓમ નમો શિવાય' બોલો નજર આવે છે. જો કે તે પેટેલાં, અકસ્માત પછી કારામાંથી ઉત્તીર્ણીને તરત તે 'અનધર રાઉન્ડ...' અનધર રાઉન્ડ' એવી ભૂમી પાડતો હતો.

આ અનધર રાઉન્ડ શું છે? પેટેલાં એવું લાગતું હતું કે તે છોકરો તેની કારારો બીજો એક રાઉન્ડ મારારો છે એવું કહેતો હોય, પણ એવે પોલીસની પૂછુરાયમાં બહાર આવ્યું છે કે તે 'અનધર રાઉન્ડ' નામની ઉતીર્ણી ફિલ્મનું નામ બોલતો હતો. રસીદ દાસના ખાલી

રસીદ ચૂરસીયા

નથાનમાં જ નહીંતો, ફિલ્મના નથાનમાં પણ હતો. આ હૃવિટનાની તપાસ કરતી વડોદરા પોલીસને એના ભાડાના ઘરમાંથી તેનિશ ભાધાની 'ઝુક' ફિલ્મનું પોસ્ટર મળ્યું હતું, જેનું અંગેજ નામ 'અનધર રાઉન્ડ' છે. તેનિશ ભાધાનામાં 'ઝુક' નો અથ થાય છે 'વિજ દ્રિક્ઝિંગ' એટલે કે અનિયંત્રિત દાડ પીઓ. પોલીસને શંકા છે કે રસીદ આ ફિલ્મથી પ્રભાવિત હોવી જોઈએ. તેવું માનવને કરણ છે. આ ફિલ્મ એવા ચાર શિક્ષક વિશે છે, જે જીવનની એકવિધિતથી કંટાળી ગયે છે અને એવું નક્કી કરે છે કે એ લોકો આપો દિસ એમના શરીરની આકોલો 'શાખાસો' એટલે કે પોતાની જીતને સતત દાસના નથાનમાં તરબોળ રાખશે અને પછી જોશે કે તેનાથી એમના વ્યવહાર પર શું અસર પડે છે. અનધર રાઉન્ડનો અર્થ લોહીમાં અમૃત ટકા આલાકડીલ જાણી રાખવા માટે પેંગના એક પછી એક રાઉન્ડ લોતા રહેવું રહ્યું હતું.

2૦૨૦માં થોમસ વિન્ટરબર્ગ નામના ડિકેટરે આ ફિલ્મ નાનાવી હતી, જે બ્લેક કોમેડી તરીકે હુન્યાભરમાં લોકપિય થઈ હતી. તેને શ્રેષ્ઠ વિદેશી ફિલ્મનો ઓસ્કાર એવોડ પણ ગ્રામ થયો હતો. અને અંતે તેમાંથી એક મિત્રનું મૃત્યુ થયું હતું.

ફિલ્મમાં ચાર શિક્ષક એક જન્મદિવસ પર ભેગા થાય છે અને પોતાનું કામ કેટલું કંટાળજનક છે તેની ચચ્ચિયાં નોર્વેના એક મોનોવિશાળીની એક 'વૈચાનિક' વિશીયની વાત નીકોળે છે કે અમૃત માણસો પોતાના લોહીમાં આલાકડીલ તેફિસિયન્સી સાથે જન્મે છે. (જીવી રિતે વિટામિન રીટેફિસિયન્સી હોય છે તેવું!) એટલે એ ચારેય નક્કી કરે છે કે જો એ એમનાં લોહીમાં અમૃત ટકા આલાકડીલ રાખે તો એમને મજા આશો. એટલે તેઓ એણો દિવસ થોડી થોડી માણવાં દાખ પીવાનું રાખે છે. સમય જતાં, એ લોકો મધ્યાદા બહાર નીકોને જીવાનને જોખાને જોખાને હાજર આપી રહેતું હતું.

ફિલ્મનો સંદર્ભ એ હુતો કે આપણા જીવનો કોઈ હેતુ અને મૂલ્ય હોવું જોઈએ, પરંતુ વાસ્તવિકતાને ભૂલવા માટે દાડ પીઓ હિતકરીનાંથી નથી. થોમસ વિન્ટરબર્ગ આ ફિલ્મ એની કાંકડીને પ્રેરિત કરી હતી, જે ફિલ્મમાં ભાગ લેવાની હતી, પણ શ્રૂંટિંગ શર્યું હતું, તેના ચાર દિવસ પછી એક કાર અકસ્માતમાં એ મૃત્યુ પામી હતી. એટલે એણો અભ્યાસોમાં ખબર પરી કે તે પણીના જ દશશોમાંન્યાં દિસ્સો હતો.

એક એની સાથે હૃવિટના સમયે કારમાં હતો. બીજા મિત્રને તાંથી તે લોકો કાર લઈને નીકંચા હતા અને ચોથી નિકિતા હતી જેના નામની એ ભૂમી પાડતો હતો.

રસીદ જો હુકીકતમાં 'અનધર રાઉન્ડ' ફિલ્મથી પ્રેરાયેલો દોષ તો એને બીજી પણ એક વાત ચાદ રાખવા જેવી હતી. ફિલ્મમાં ચારે મિત્ર એક નિયમ પણ બાબતે છે કે એ લોકો પાંચ પછી કાર નહીં ચલાયે. રસીદ જો કે નાસો કારનો કાર્યાદાનો હાથી છે.

લોકો ફિલ્મથીની શીખણે છે એટલું જ નહીં, પોતાને જોઈનું દોષ તે જીવી રિતે છે. અથવા બીજી રિતે કાંકડાની સારું નાશાસની વૃષિનો જાંબાળી છે અને એને એમાં નકારાત્ક વાતોનું જોર વધુ હોય છે. એટલે એ બહુ સરળાથી આજુ બાજુ ના માદોલમાંથી ખરાબ બાબત પકડી લે છે.

તેની પાછળ એક સાંદો તક છે કે લોકો માનોરંજન માટે ફિલ્મો જોતા દોષ છે, અને એમને તેમાં જો મજા આવે તો એ ફિલ્મના કિરદારના વ્યવહાર, સ્ટાલિસ, પલેન્વેશ વરેણે દાંસાણ બની જાય છે એને એમના જીવનની તેનું અનુકરણ કરવા લગે છે. અમૃત અનુકરણ સભા નીચું હોય છે, જેમ કે કાંકડાની તાંથી આદાદતો. એક જમાનામાં લોકોમાં ધૂમપાને દેશખાલ બાળાવાનો ફિલ્મારી મોટી ભૂમિકા હતી. અમેરિકાનો એક અભ્યાસ કસે કે ત્યાં બાળક સોણ વર્ષનું થાયા ત્યાં સુધીમાં ગીયી રિતે વિન્ટરબર્ગ ૩૩,૦૦૦ હત્યા અને બાધાં હિસ્ટ્રીની વિન્ટરબર્ગ નાનાની અનુકરણ કરી રહેતી હતી. અન્યાં વિન્ટરબર્ગ નાના

અનિલ રાવલ

feedback@bombaysamachar.com

મૌતીબાબુના મનમાં સીમાના લગ્નની વાત વમળાયા કર્તા હતી. સીમાને પામવા એણે દર્ક હડ પાર કરી દીધી હતી. એ પણ્યેક અકલય સીમા ઓંબોંચી ગયો હતો. અંધરીઓનામણ સાથે નાનો બંધી બેઠો...બંધીના મામલામાં જાણને સંદેશો. દારૂની લાટ ચેરીને જોરાવર સાથે દોસ્તી બંધી લેટે, અંતે એણે ચેંદળના મોતું રહણય આજું, પણ અફ્કોસ, સીમા વંતે છેરી રહી ગઈ. ચંદળના ખૂનની દુકૃતિ જાપાવા એણે હરખાબર સીમાને ફોન કર્યો, પણ મરિયા પાંચોંચી હેઠળ પમાડનારા સમાચાર મળ્યા. હવે શું કરવું? સીમાને ચંદનની હુન્યાનો ભેદ જાપાવી દર્ક પછીય શું? સીમા એક એવી જગ્યાએ પહોંચે ગઈ હતી કે જંગોંચી સીમા તો શું દુનિયાની કોણપણ સ્વી પાંચી ફરવાનું સપનામાં પણ ન વિચારે. આમછતાંચે એ એકવાર સીમાને મળીને હાતી ચોરીને દિલીને વાત કરી દેવાની હંઘા રોકી ન શક્યો. મૌતીબાબુ અભિના બંધી પહોંચે ગયો. એણે સીમાનું નામ આયું, પણ બદાદુર દાદ ન આપ્યો.

‘તુમ સીમાદો’ કો સંદેશ દો. બસ, ઇન્નાની વાત કરો.’ બદાદુર એણે લોભો રાખીને અંદર ગરો. સીમા પોરે બદાર આવીને મૌતીબાબુને અંદર લઈ ગઈ. મૌતીબાબુ બંધીના રોક જોહને આવાયક થઈ ગયો હતો. શું કહેવું, શું બોલવું, ક્યાથી શરૂઆત કરવી.

‘બોલું મૌતીબાબુનું કર્યું આના હુંા?’

‘એ જરૂરી બાન કરીની થી.’ મૌતીબાબુને આસપાસ નજર ફેરવતા કર્યું.

‘હાં...કહો.’

‘ચંદના એકોસેન્ટ નહીં મર્ડર થા.’ એણે ધીમા અવાજે કર્યું.

‘કોન કરવાથા?’

‘બસ્તા શેઠને મર્ડર કરવાથા, જિસકે લિયે ચંદન કામ કરતા થા.’

‘તુમકો કેસે પણ ચલા?’

‘બસ્તા શેઠ કે એક ખાસ આદમી જોરાવરને મુજે સભકૃષ્ણ બતાયા.’

‘શું ઉન લોંગોં તક કેસે પહોંચે?’

‘બસ્તા શેઠ તક પહોંચેને મેંને જોરાવર સે દોસ્તી કી...વો મુજે બસ્તા કે પાસ લે ગયો. મૈં ઉસી ગેંગ મેં શામિલ હો ગયા ઔર જો કામ ચંદન બસ્તા કે લિયા કરતા થા, વો કામ મૈં કરેને લગા.’

‘કોન સા કામ?’

‘બદાર કોઈ કંડ યા મર્ડર કર કે આતા દે ઉસે પનાઈ દેને કા કામ?’

ચંદનનું અન્દરવક્ક કનેક્શન...ચંદળની અસલી ચેરો...એક્સિસેન્ટ નહીં, પણ મર્ડર...છ્રા પોલીસ, હન્સપેક્ટર વાગારે, પોલીસની પૂછપ્રશ્ન ફાફલ બંધ થઈ જો એણું અભિનું કરેવું, સીમાની અંખો સામણી બંધુ પસાર થાયું.

‘મૌતીબાબુ, તુમને યે સબ કર્યું કિયા? જિસ લિયે દિયા?’

‘શુંમસે શાદી કરને કે લિયે?’ મૌતીબાબુ બોલ્યો.

‘શુંમસે શાદી કરને કે લિયે તુમેને છઠના બડા રિસ્ક ડાઢાયા. મૌતીબાબુ, તુમ નાદાન હો, તુમ બેવ્ફક્ક હો.’

‘સાથી કાઢ તુમને. ખ્યાર કરનેલો નાદાન ઔર બેવ્ફક્ક હોણે હૈ. મૈં તુમને બિના નહીં જી પાઉંગા.’

‘તુમ બિલકુલ પાગલ હો, મૌતીબાબુ.’ સીમા ખડાપાડ હુસીને હંબાર થઈ ગઈ.

‘મુજે બસ્તા શેઠ કે બારે મેં સભકૃષ્ણ જાનના હૈ.’ સીમાને એણે હુસીને લોકું કર્યું. મોતીના શરીરમાં અણાણાટી પ્રસ્તુતી ગઈ.

‘સભકૃષ્ણ બટાઉંગા. લેકન બદા મેં મુજે કચા મિલેગા.’ સીમાને અણું સિમ્બન આયું. સીમાનું એક સિમ્બત મોતીના કાંનમાં શરણાઠના સૂર રેલેવી ગયો. પછી એ મનેન લઘુમંદપથી દન્નીમૂનાના દોલિયા સુધી પહોંચી ગયો.

ઝોરાવર બારમાં બેસીને દારુની ધીરે ધીરે ચુંદુકી મારી રહ્યો હતો. મૌતીબાબુ આવ્યો. એની એક આંખમાં મુશી ને જોણાને ઉદાસી હતી. એ ચૂપચાપ બેસી ગયો. ઝોરાવરે

વેહતરને ઇથારો કરીને એના માટે દાર લાવવા કર્યું. જોરાવરે પોતે એના જ્યાસમાં દાર રેની આપ્યો.

‘ચિયસ.’ જોરાવર બોલ્યો., પણ મૌતીબાબુને જવાબ ન આપ્યો.

‘ક્યા હુંા બાઈ ઇતને ઉદાસ કર્યો....ક્યા હુંા?’ જોરાવરે પોતે એના જ્યાસમાં દાર પહોંચી ગયો.

‘સીમાને શાદી કર લી.’ એ બોલ્યો.

‘કેન ચંદનની વાહ કાફિક?’

‘હાં વાહી, મેરા સપના તૂટ ગયા.’ મૌતીબાબુ દારનો વૂંડું બરતા બોલ્યો.

‘દિસ સે શાદી કી.’ જોરાવરે પોતે એના જ્યાસમાં દાર પહોંચી ગયો.

‘કો ફિલમ એક્ટર અનિય સે.’

‘ક્યા કાચ કાચ...?’ જોરાવર માની ન શક્યો...એણે ત્રણ વાર પૂછ્યું.

‘વા હોનો કહું મિલ ગયે?’

‘અભિનય ચંદન કી રૂમે રહેતા થા.’ મૌતીબાબુને કર્યું.

‘ઓછ, તો એ ચક્કર વહી સે ચાચું થા. બેલિન ઇતને બેસ્ટારને ઉસ સીમા મેં કચા દેખાયો.’

‘મૈં વાહી હોણી હો રહી હુંા.’ બસ્તા શેઠ કે હાથોમાં ફિલમ ઇન્સ્ટ્રીન્યુ.

શાદી કરીને વાહી હોણી હો રહી હુંા.

‘એણે એના જ્યાસમાં દાર કર્યા હૈની. પણ સીમાને એના પણ ચંદનનું રહણય બંધી નાખીની કોઈ મોટી ભૂલ ન થાયું.

‘એણે એના પણ કે પણ કર્યું?’ તુમે એણે કર્યા હૈની?

‘કોઈ નહીં...સીમા કો પણ કે પણ મુજે કોઈ નથી હૈની.’ બસ્તા શેઠ કે હાથોમાં ફિલમ ઇન્સ્ટ્રીન્યુ.

શાદી કરીને વાહી હોણી હો રહી હુંા.

‘એણે એના જ્યાસમાં દાર કર્યા હૈની. પણ સીમાને એના પણ ચંદનનું રહણય બંધી નાખીની કોઈ મોટી ભૂલ ન થાયું.

‘એણે એના જ્યાસમાં દાર કર્યા હૈની. પણ સીમાને એના પણ ચંદનનું રહણય બંધી નાખીની કોઈ મોટી ભૂલ ન થાયું.

‘એણે એના જ્યાસમાં દાર કર્યા હૈની. પણ સીમાને એના પણ ચંદનનું રહણય બંધી નાખીની કોઈ મોટી ભૂલ ન થાયું.

‘એણે એના જ્યાસમાં દાર કર્યા હૈની. પણ સીમાને એના પણ ચંદનનું રહણય બંધી નાખીની કોઈ મોટી ભૂલ ન થાયું.

‘એણે એના જ્યાસમાં દાર કર્યા હૈની. પણ સીમાને એના પણ ચંદનનું રહણય બંધી નાખીની કોઈ મોટી ભૂલ ન થાયું.

‘એણે એના જ્યાસમાં દાર કર્યા હૈની. પણ

